

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.9.2014.
COM(2014) 610 final

**IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I EUROPSKOM
GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU**

**Godišnje izvješće za 2013. o financijskoj pomoći za proširenje (IPA, PHARE, CARDS,
Instrument pretpristupne pomoći za Tursku, Prijelazni instrument)**

{SWD(2014) 287 final}

1. UVOD

Sveukupni cilj politike proširenja jest provedba članka 49. Ugovora o Europskoj uniji kojim se svim europskim zemljama u kojima se poštuju temeljne vrijednosti Europske unije i koje su predane njihovu promicanju otvara mogućnost članstva u Uniji. Trenutačnim programom proširenja obuhvaćeni su zapadni Balkan, Turska i Island. Zemlje kandidatkinje za pristupanje (u nastavku teksta: zemlje kandidatkinje) ostvarile su u 2013. daljnji napredak u približavanju Europskoj uniji. Postignut je niz pozitivnih pomaka u zemljama kandidatkinjama¹ i potencijalnim kandidatkinjama², uključujući napredak po pitanju reformi povezanih s EU-om. Islandska vlada zamrzнула je pristupne pregovore u svibnju 2013., a Island će s njima nastaviti samo u slučaju da vlada odluči nastaviti na putu ka članstvu u EU-u.

Ostvarivanje političkih ciljeva Komisije u području proširenja podupire se u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA)³. Njime Europska unija pružanjem financijske i tehničke pomoći podupire reforme kojima se nastoji postići usklađivanje sa standardima i pravnom stečevinom EU-a u zemljama kandidatkinjama. Sredstvima iz IPA-e jačaju se kapaciteti zemalja tijekom cijelog postupka pristupanja, što pak vodi do postupnih i pozitivnih pomaka u regiji.

IPA-om su nadomješteni prethodni pretpristupni instrumenti: PHARE, ISPA, SAPARD, pretpristupni instrument za Tursku i financijski instrument za zapadni Balkan, CARDS. Zemljama kandidatkinjama se od 2007. osigurava potpora i odobravaju financijska sredstva EU-a ovim jedinstvenim kanalom.

IPA se dijeli u pet komponenti:

- o I (Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija)
- o II (Prekogranična suradnja)
- o III (Regionalni razvoj)
- o IV (Razvoj ljudskih potencijala)
- o V (Ruralni razvoj)

Glavna uprava za proširenje nadležna je za komponente I i II koje su otvorene svim zemljama korisnicama. Ostale komponente, kojima se korisnike želi pripremiti na provedbu strukturnih fondova nakon pristupanja EU-u, dostupne su samo zemljama kandidatkinjama, a upravljanje njima u nadležnosti je Glavne uprave za regionalnu politiku (DG REGIO), Glavne uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje (DG EMPL) i Glavne uprave za poljoprivredu i ruralni razvoj (DG AGRI).

¹ Hrvatska (do lipnja 2013.), Island, bivša jugoslavenska Republika Makedonija, Crna Gora, Srbija, Turska.

² Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo*

* Ovim nazivom ne dovodi se u pitanje stajališta o statusu te je u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1244/99 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju neovisnosti Kosova.

³ Uredba (EZ) br. 1085/2006 o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA)

Iz IPA-e je za pretpristupnu pomoć dodijeljeno oko 11,5 milijardi EUR u razdoblju od 2007. do 2013., od čega 1,8 milijardi EUR u 2013. IPA-u se provodilo tijekom cijele 2013., a posljednje programe u njezinu okviru donijelo se krajem 2013.

Objavljivanje godišnjeg izvješća za 2013. prilika je za osvrt na priče o uspjehu i saznanja stečena u provedbi IPA-e koja mogu poslužiti pri oblikovanju buduće pomoći u okviru nove IPA-e II za razdoblje 2014. – 2020.

U ovom se izvješću ukratko izlaže političko okružje u okviru kojeg se provode aktivnosti koje financira EU, kako je analizirano u paketu proširenja⁴. U nastavku se ističe napredak koji je ostvaren po pitanju unapređenja strateškog planiranja, uz pregled provedbe programa/projekta, postupka programiranja koji je u tijeku i poboljšanja koordinacije donatora. Rezultati analize prošlih iskustava, osigurani i iz nekolicine provedenih evaluacija, upotrijebljeni su pri sastavljanju preporuka za daljnje povećanje učinka sredstava iz IPA-e nakon 2014. U skladu sa strategijom proširenja EU-a za 2013. – 2014., poseban naglasak je na pristupu „temeljna pitanja prije svega”.

Novim se instrumentom pretpristupnog financiranja (IPA II)⁵ od 2014. zamjenjuje prethodni. Za razdoblje 2014. – 2020. predviđena su dodijeljena sredstva u iznosu od 11,7 milijardi EUR. Na temelju spoznaja stečenih tijekom planiranja i provedbe u prethodnom financijskom razdoblju, uključujući i dvije provizorne i meta-evaluacije u okviru IPA-e, pretpristupna pomoć uže će se povezati s prioritetima politike proširenja te će se zasnivati na naglašenije strateškom pristupu više usmjerenim na postizanje rezultata, a kojim će se ciljati na ključne reforme u zemljama kandidatkinjama.

2. ISTAKNUTA POSTIGNUĆA IZ PROVEDBE PROGRAMA U 2013.

a) Bilateralna suradnja

Hrvatska

Hrvatska je država članica EU-a od 1. srpnja 2013. Pristupanje Hrvatske primjer je preobražajne moći i stabilizacijskog učinka postupka proširenja. Hrvatska je u 2013., nakon potpisivanja Ugovora o pristupanju 9. prosinca 2011., nastavila s provedbom mjera radi daljnjeg jačanja kapaciteta za ispunjavanje obveza povezanih s članstvom u EU-u.

Nacionalni program za komponentu I donesen je 2012. i njime se obuhvatilo dvije proračunske godine, odnosno sredstva dodijeljena za pomoć u tranziciji i izgradnju institucija u okviru IPA-e 2012. te dodijeljena sredstva za šestomjesečno razdoblje za 2013. Ukupna sredstva za nacionalne programe za 2012. i 2013. iznosila su 46,80 milijuna EUR.

S provedbom programa u okviru komponente III nastavilo se u 2013. Programi su nakon pristupanja revidirani u okviru kohezijske politike sufinancirane iz europskih strukturnih i investicijskih fondova, ali uz zadržavanje istih prioriteta.

⁴ http://ec.europa.eu/enlargement/countries/strategy-and-progress-report/index_en.htm

⁵ Uredba (EU) br. 231/2014 o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II)

Provedbom financijske pomoći EU-a u 2012./2013. osigurala se daljnja potpora za dovršenje reformi i izgradnju kapaciteta u ključnim područjima u smislu izgleda za članstvo: sudstvu, temeljnim pravima i pravosuđu te slobodi i sigurnosti. Na toj su se osnovi dodatno povećali neprekinuti naponi pripremanja Hrvatske na upravljanje poslijepristupnim sredstvima i njihovu provedbu.

Višegodišnjim Operativnim programom za razvoj ljudskih resursa (HRDOP) u okviru komponente IV IPA-e za razdoblje 2007. – 2013. za Hrvatsku se željela osigurati potpora za razvoj politike te pripremu za upravljanje kohezijskom politikom Unije i njezinu provedbu, a posebno u vezi s Europskim socijalnim fondom. U skladu s dokumentom o višegodišnjem indikativnom planiranju, naglasak je bio na rješavanju problema nezaposlenosti ciljanim djelovanjem, promicanju socijalne uključenosti i smanjenju prepreka zapošljavanju. Od 2011. u težištu politike sve je više bilo pitanje povećanja prilagodljivosti poduzeća i radnika. U 2012. uvedena je nova prioritetna os u okviru koje je pažnja posvećena organizacijama civilnog društva i promicanju socijalnog dijaloga.

Crna Gora

Postignut je napredak u pristupnim pregovorima s Crnom Gorom. Zemlja je u lipnju 2013. donijela sveobuhvatne akcijske planove za poglavlja 23. i 24. Pet poglavlja otvoreno je u prosincu 2013., uključujući važna poglavlja 23. i 24. o vladavini prava, čime je broj otvorenih poglavlja porastao na sedam, od kojih su dva privremeno zatvorena. Sastanci u svrhu analitičkog pregleda usklađenosti pravne stečevine sa zakonodavstvom u Crnoj Gori dovršeni su u lipnju 2013.

Programiranje i izvršenje sredstava za pretpristupnu pomoć Crnoj Gori tijekom 2013. odvijali su se u kontekstu tekućih pristupnih pregovora.

Programiranje početnih dodijeljenih proračunskih sredstava za 2013. dovršeno je prije kraja 2012. Slično tome se krajem 2012. donijelo operativne programe za 2012. – 2013. u okviru komponente III (22,24 milijuna EUR) i komponente IV (5,58 milijuna EUR). Međutim, za Crnu Goru dodijeljena su dodatna sredstva tijekom 2013., koja se programiralo u drugoj polovici 2013. te koje se donijelo u obliku izmjena dijelova I i II nacionalnih programa za 2012. – 2013.

Crna Gora uložila je znatne napore u postupak dodjele prava upravljanja⁶ u svrhu decentraliziranog izvršenja sredstava iz IPA-e. Revizije su provedene u područjima obuhvaćenima komponentama I i II IPA-e usporedo s onima za komponente III i IV.

S pripremom za IPA-u II započelo se u suradnji s nadležnim tijelima Crne Gore, a ubrzalo u drugoj polovici 2013., s težištem na uvođenju sektorskog pristupa i početku priprema za izradu Strateškog dokumenta za Crnu Goru. U isto je vrijeme zemlja, kao i drugi korisnici, pridonijela u pogledu Strateškog dokumenta za više država za IPA-u II te, kao i ostale zemlje zapadnog Balkana, dovršenju strategije za jugoistočnu Europu 2020.

⁶ Provedba financijske suradnje može se odvijati na centralizirani način (u skladu s kojim je Delegacija EU-a ta koja je nadležna za pripremu i objavu natječajne dokumentacije, ugovaranje i plaćanje) ili decentralizirani način (u skladu s kojim se nadležnosti za upravljanje delegiraju zemljama korisnicama). Komisija donošenjem odluke o dodjeli prava upravljanja, u okviru IPA-e I, dodjeljuje te ovlasti nacionalnim tijelima.

Srbija

Europsko vijeće na sastanku u lipnju 2013. donijelo je odluku o otvaranju pristupnih pregovora sa Srbijom nakon što je u travnju 2013. uz posredovanje EU-a postignut povijesni sporazum između Srbije i Kosova. Zatim je u prosincu 2013. Vijeće donijelo pregovarački okvir za pristupne pregovore i utvrdilo datum prve međuvladine konferencije, koja je održana u siječnju 2014.

Godišnji program IPA 2013. donesen je u prosincu 2013. te su se tijekom cijele godine provodile aktivne pripreme za IPA-u II (nacrt indikativnog strateškog dokumenta za zemlju) i „decentralizirani sustav provedbe” (dodjela prava upravljanja komponentama I i II IPA-e). Slijedom toga, odluka je donesena u ožujku 2014.

U 2013. ugovorena je dodjela sredstava u iznosu od 89 milijuna EUR iz nacionalnih programa za IPA-u (komponenta I), odnosno 1,7 milijuna EUR iz komponente II (prekogranična suradnja). Dodjela dodatnih 4,4 milijuna EUR ugovorena je iz drugih izvora, od čega je, među ostalim, za civilno društvo dodijeljeno 1,97 milijuna EUR, a za Europski instrument za demokraciju i ljudska prava 1 milijun EUR, čime ukupna sredstva iznose oko 95 milijuna EUR.

Nastavilo se s unapređenjima u pogledu odgovornosti nacionalnih tijela nadležnih za postupak programiranja u okviru IPA-e, posebno po pitanju koordinacije donatora. Pri programiranju korisne su bile spoznaje stečene za vrijeme razvijanja sektorskog pristupa u 2013.

Bivša jugoslavenska Republika Makedonija

Komisija je u listopadu 2013., petu godinu uzastopce, preporučila da se otvore pristupni pregovori s bivšom jugoslavenskom Republikom Makedonijom. Vijeće još nije donijelo odluku o prijedlogu Komisije. Razgovor o pristupanju na visokoj razini pokrenut je u ožujku 2012. te se na osnovi njega i dalje usmjerava rad na ključnim prioritetima reformi povezanim s pristupanjem EU-u, pritom ne zaobilazeći uobičajene pretpristupne postupke. S obzirom na to da je stupanj usklađenosti s pravnom stečevinom visok, naglasak je na provedbi već postojećih strategija i propisa te na povećanju povezanih administrativnih kapaciteta.

Manjak osoblja i nedostatni upravljački kapaciteti u ključnim institucijama uzrokovali su izazove za nadležna tijela pri upravljanju sredstvima iz IPA-e u okviru decentraliziranog sustava provedbe tijekom cijele 2013. Zajedničkim naporima nacionalnih tijela i Komisije gubici u okviru komponente I smanjeni su na 3,3 milijuna EUR, a mogli su iznositi oko 15 milijuna EUR.

U 2012. dovršeno je programiranje i provedena revizija svih programa u okviru različitih komponenti IPA-e pa je u 2013. naglasak stavljen na pripremu Indikativnog strateškog dokumenta za IPA-u II za 2014. – 2020.

Albanija

Komisija je u 2013. donijela preporuku o dodjeli statusa kandidatkinje Albaniji uz uvjet da se nastavi sa suzbijanjem organiziranog kriminala i korupcije. Slijedom toga, status kandidatkinje dodijeljen je u lipnju 2014.

Financijska pomoć EU-a imala je stratešku ulogu u zemlji tijekom 2013. te je u okviru komponenti I i II odobreno otprilike 96 milijuna EUR u svrhu unapređenja administrativnih kapaciteta više institucija i poticanja socijalnog i gospodarskog razvoja te razvoja okoliša.

Stavljanjem naglaska u strategiji proširenja na politička područja sudstva i temeljnih prava (poglavlje 23.) i pravosuđa, slobode i sigurnosti (poglavlje 24.), albanska je vlada ostvarivanjem konkretnih postignuća veću pažnju posvetila jačanju vladavine prava u zemlji. Pozitivni rezultati provedbe projekata u području sudstva i suzbijanja organiziranog kriminala pokazuju da zemlja može povećati učinkovitost pravosudnog sustava i mogućnosti djelovanja agencija za provedbu zakona ako u vezi s navedenim postoji jasna politička volja za provedbu reformi.

Pri provedbi infrastrukturnih projekata i dalje se, međutim, javljaju problemi, uglavnom zbog nedostatka koordinacije među odgovarajućim ministarstvima i između nacionalnih i lokalnih institucija te zbog nedostatnih nacionalnih sredstava potrebnih za održavanje i podmirenje operativnih troškova, s implikacijama za dugoročnu održivost projekata.

Albanija je dovršila pripreme za decentralizirano upravljanje sredstvima iz komponente I IPA-e te će se stoga dio Nacionalnog programa za IPA-u za 2013. provoditi u okviru tog novog načina upravljanja. Od vlade se očekuje da osigura stabilnost u pogledu namještenja javnih službenika koji su obučeni za upravljanje sredstvima iz IPA-e, a trebala bi i dodatno ulagati u razvoj njihovih vještina. U suprotnom bi provedbu projekata u okviru IPA-e 2013. moglo kočiti pomanjkanje poznavanja pravila o javnoj nabavi i postupaka povezanih s financijskim sredstvima EU-a. U 2013. naglasak je bio na izradi Indikativnog strateškog dokumenta za IPA-u II za 2014. – 2020.

Bosna i Hercegovina

Komisija je u vezi s Bosnom i Hercegovinom (BiH) donijela zaključak da je postupak njezine europske integracije i dalje u zastoju, uglavnom zbog toga što nisu ispunjene dvije ključne obveze: provedba presude Europskog suda za ljudska prava (predmet „*Sejdić-Finci*”)⁷ i uspostava učinkovitog koordinacijskog mehanizma kojim bi se omogućilo da zemlja nastupa s jedinstvenim stajalištem i na pravilan način surađuje s EU-om.

Komisija je u svojem izvješću o napretku iz 2013.⁸ navela da je sve teže pronaći razloge kojima se opravdava odobravanje pretpristupnih sredstava zemlji čiji politički predstavnici nisu voljni postići dogovor o zajedničkom stajalištu koje je nužno za napredak pretpristupnog postupka. Komisija smatra da postoji veliki rizik da se zbog navedenog odobravanjem pretpristupne pomoći neće ostvariti očekivani rezultati.

Posljedice tog zastoja u postupku pristupanja osjećaju se u programiranju i provedbi pomoći iz IPA-e. Posebno, s obzirom na nepostojanje mehanizma za koordinaciju s EU-om i sve veću politizaciju provedbe IPA-e, Komisija je donijela odluku o obustavi nekoliko projekata u okviru IPA-e tijekom 2013. te, naposljetku, o otkazivanju dvaju projekata u poljoprivrednom sektoru i sektoru ruralnog razvoja jer više nije bilo moguće osigurati da se novac poreznih obveznika u EU-u troši na učinkovit način.

⁷ Na temelju presude bi Bosna i Hercegovina trebala svim građanima, bez obzira na njihovo etničku pripadnost, jamčiti pravo da budu izabrani za članove kolektivnog predsjedništva i Doma naroda Parlamentarne skupštine.

⁸ COM(2013) 700

U skladu s tim Komisija je smanjila dodijeljena sredstva za IPA-u za 2013. (s iznosa od oko 109 milijuna EUR prema posljednjem odobrenom višegodišnjem indikativnom financijskom okviru⁹ na 64 milijuna EUR) i njihovo područje primjene te je pomoć poglavito usmjerila na projekte od kojih građani ostvaruju izravnu korist, a posebno u sektoru pravosuđa, unutarnjih poslova i socijalnom sektoru.

Nepostojanje mehanizma za koordinaciju s EU-om i sektorskih strategija na razini cijele zemlje u većini sektora koji su bitni u smislu potpore iz IPA-e utjecali su i na pripremu IPA-e II. Komisija neće započeti s pripremnim aktivnostima dok se ne osigura učinkovita koordinacija. S priprema za IPA-u II nije se nastavilo u 2013.

Kosovo

Vijeće je u lipnju 2013. odobrilo otvaranje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju s Kosovom, a s njima se službeno započelo u listopadu 2013.

Provedba pomoći EU-a premašila je ciljani iznos kad je riječ i o ugovorima i o plaćanjima u 2013. Godišnji program za 2013. donesen je u siječnju 2013. u iznosu od 65,86 milijuna EUR. Nakon potpisivanja prvog sporazuma o normalizaciji odnosa između Srbije i Kosova 19. travnja 2013. za Kosovo su osigurana dodatna sredstva koja su prvotno bila dodijeljena za druge zemlje te je u prosincu 2013. sastavljen i odobren poseban program u iznosu od 38,5 milijuna EUR.

U 2013. ostvaren je dobar napredak u sudjelovanju Kosova u programima komponente II (prekogranična suradnja). Za sva su tri programa prekogranične suradnje potpisani financijski sporazumi za 2012. (s Albanijom, bivšom jugoslavenskom Republikom Makedonijom i Crnom Gorom). Objavljen je prvi poziv na podnošenje prijedloga s bivšom jugoslavenskom Republikom Makedonijom.

Tijekom 2013. pripremljen je Indikativni strateški dokument za 2014. – 2020. U okviru uključivog postupka provedena su savjetovanja s kosovskim nadležnim tijelima, organizacijama civilnog društva i članovima međunarodne zajednice koji djeluju na Kosovu i koji su doprinijeli u sastavljanju okvirnog teksta. Vlada i Ured EU-a organizirali su u svibnju, srpnju i studenome 2013. sastanke s predstavnicima civilnog društva kako bi se s njima savetovali po pitanju potpore iz IPA-e namijenjene razvoju civilnog društva za razdoblje 2014. – 2020. Na sastancima je održana široka rasprava o ciljevima i aktivnostima koje će se uključiti u strateški dokument.

Turska

Pozitivnim planom unesen je novi elan u odnosima EU-a i Turske. Novi zamah u postupku pristupanja ostvaren je otvaranjem novog poglavlja (22., regionalna politika). U prosincu 2013. potpisan je sporazum o ponovnom prihvatu između EU-a i Turske te su započeti razgovori o liberalizaciji viznog režima.

Vlada je žestoko reagirala na optužbe za korupciju iznesene krajem 2013. koje su se odnosile na više osoba na visokim položajima, među ostalim i na članove vlade i njihove obitelji. Provedeni su masovni premještaji unutar administracije, a izmijenjeni su i propisi, čime je EU dobio nove partnere u područjima važnima za financijsku suradnju.

⁹ COM(2012) 581 završna verzija.

Unatoč političkim previranjima, učinak na postupak programiranja bio je pod kontrolom te je rad na novom Strateškom dokumentu za čitavo vrijeme trajanja višegodišnjeg financijskog okvira za 2014. – 2020. nastavljen kako je i predviđeno, u bliskoj suradnji s Ministarstvom europskih poslova i Ministarstvom razvoja. Kad je riječ o upravljanju tekućom financijskom pomoći koje turska nacionalna tijela provode na decentralizirani način, daljnjim 22 pokrajinama diljem Turske dodijeljeno je pravo upravljanja za komponentu V IPA-e (poljoprivreda i ruralni razvoj), čime je broj ovlaštenih agencija u zemlji porastao na 42.

Međutim, zabilježena su učestala kašnjenja pri provedbi programâ u okviru IPA-e, među ostalim i zbog manjka kapaciteta nekih operativnih struktura i krajnjih korisnika.

Island

Islandska vlada objavila je 22. svibnja 2013. odluku o zamrzavanju pristupnih pregovora. Do tog je dana ostvaren znatan napredak u pregovorima: otvoreno je 27 poglavlja, a 11 ih je privremeno zatvoreno. Zbog toga je Komisija prestala preuzimati nove obveze u okviru IPA-e te je započela s postupnim ukidanjem tekućih projekata u okviru IPA-e. U dogovoru s vladom obustavljene su i sve pripremne aktivnosti na IPA-i II.

B) Regionalna suradnja

S regionalnom suradnjom nastavilo se u okviru regionalnih foruma, npr. Zajednice za energiju, Europskog jedinstvenog zračnog prostora, Srednjoeuropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (CEFTA) i Regionalne škole za javnu upravu.

U skladu s prioritetima strategije proširenja, tijekom cijele se 2013. godine odobravanjem financijske pomoći za više korisnika podupirao napredak u područjima vladavine prava, regionalne suradnje u kaznenim pitanjima, reforme javne uprave, izrade statistike te izgradnjom mreža organizacija civilnog društva.

Kad je riječ o regionalnoj suradnji i pomirbi, potvrđeno je obnovljeno opredjeljenje za sarajevski proces time što je pokrenut regionalni program stambenog zbrinjavanja (vrijednost odobrenih projekata stambenog zbrinjavanja iznosila je 60 milijuna EUR u 2013., a od toga EU ukupno pridonosi sredstvima u iznosu od 84 milijuna EUR).

Unutar okvirnog sporazuma o ulaganju za zapadni Balkan, a u cilju podupiranja njegova gospodarskog oporavka, odobrena su nova ulaganja u infrastrukturu i razvoj privatnog sektora te projekti u područjima konkurentnosti i razvoja ljudskih resursa / osposobljavanja osoblja.

I dok je veći udio potpore iz IPA-e korisnicima osiguran u okviru nacionalnih programa, oko 9 % raspoloživih sredstava dodijeljeno je na temelju programa za više korisnika kojima se nadopunjuju nacionalni programi i jačaju multilateralni odnosi na zapadnom Balkanu i Turskoj u područjima koja se smatraju ključnima za europsku integraciju i regionalnu stabilnost.

U područjima intervencije postupalo se samo u okviru pomoći za više korisnika u slučajevima u kojima je postojala jasna potreba za regionalnom suradnjom ili horizontalnim djelovanjem, npr. tako što se rješavalo prekogranične probleme ili povećavalo učinkovitost uspostavom usklađenih pristupa, osnaživalo uspostavljene instrumente ili pomagalo u vezi s mrežama

stručnjaka. Za pomoć za više korisnika okvirno je dodijeljeno 526 milijuna EUR u okviru komponente I za razdoblje 2011. – 2013.

Tijekom 2013. se u okviru **TAIEX-a, Instrumenta za tehničku pomoć i razmjenu informacija**, nastavilo pružati prilagođenu pomoć. Ukupno je za sve korisnike organizirano 2 118 događanja i dodjela, najviše do sada. U odnosu na 2012. TAIEX je veći za 15 %, uključujući događanja u kojima sudjeluje više zemalja. Kvantitativni porast popraćen je visokim stupnjem usklađivanja TAIEX-a s glavnim usmjerenjem politike proširenja i prioriteta za dodjelu pomoći. Dokaz tome je, primjerice, najveći zabilježeni broj događanja dosad koja su organizirana u korist Hrvatske u razdoblju do i neposredno nakon pristupanja (180 događanja, porast od 34 % u odnosu na 2012.), najveći broj događanja zabilježen dosad u sektoru pravosuđa i unutarnjih poslova (556 događanja, porast od 17 % u odnosu na 2012.) i potpora osigurana tijekom postupka analitičkog pregleda usklađenosti zakonodavstva Crne Gore s pravnom stečevinom i njezina daljnjeg praćenja.

Glavna uprava za proširenje predvidjela je ocjenjivanje instrumenta u planu ocjenjivanja za 2013.

3. SAZNAJNA STEČENA IZ RANIJEG PRUŽANJA POMOĆI

Vodeći se načelom donošenja politika na temelju činjenica, Komisija neprestano analizira pružanje pomoći kako bi na temelju prijašnjih iskustava došla do odgovarajućih saznanja kojima će se koristiti u budućem donošenju politika i osmišljavanju pomoći. Dvije ocjene, među onima zaključenima 2013., bile su posebno relevantne za postupke pripreme buduće pomoći iz IPA-e:

- a) U tematskoj ocjeni **vladavine prava, reforme pravosuđa i suzbijanja organiziranog kriminala na zapadnom Balkanu**¹⁰ potvrđena je važnost usredotočenosti na navedene teme te je naglašeno da je EU znatno pridonio poboljšanju temeljnih institucionalnih i organizacijskih okvira u sektoru u cijeloj regiji. Osim toga, njome se potvrdilo da su pravni i institucionalni okviri uspostavljeni zahvaljujući pomoći EU-a.

Kao najvažnije i najodrživije ostvarenje pokazalo se restrukturiranje šireg institucijskog uređenja. Još je svrsishodnije bilo to što su doneseni zakoni, a u nekim je slučajevima izmijenjena cjelokupna filozofija na temelju koje počiva pravni sustav te se u njezinu okviru sada slijedi načelo diobe vlasti i prihvaća važnost neovisnosti, učinkovitosti i kvalitete sudstva. No, povećanje učinkovitosti programâ ovisi i o snažnoj političkoj volji, preuzimanju većeg stupnja odgovornosti za programe i kapacitetima lokalnih uprava. Naglašeno je i da je navedeno područje potrebno odrediti kao jasan prioritet te za nj osigurati veći iznos financijskih sredstava.

Ti su zaključci uzeti u obzir kako strategijom proširenja za 2013., s jasnim naglaskom na „temeljnim pitanjima prije svega”, tako i u programiranju IPA-e II.

¹⁰http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/financial_assistance/phare/evaluation/2013_final_main_report_lot_3.pdf

- b) U sveukupnim je zaključcima iz **druge privremene ocjene**¹¹ IPA-e naglašeno da se postizanje zadanih rezultata u okviru projekata u načelu može ocijeniti dobrim, posebno u zemljama u kojima se primjenjuje centralizirano upravljanje. Međutim, podbacilo se u ostvarivanju rezultata i učinaka na temelju učinjenog u okviru projekta. Dodijeljenom pomoći ostvareni su znatni učinci, a najbolji rezultati postignuti su u slučajevima u kojima je pokretačka snaga bila usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a, budući da se time osiguravaju politički prihvaćena institucionalna struktura i motivacija.

IPA je bila koristan katalizator promjene te je navedeno da je se radi ostvarivanja održivih rezultata mora popratiti jasnim političkim procesom, osiguravajući na taj način stalan napredak postupka pristupanja. Kad je riječ o odgovornosti, pravovremenost je ključna, a može je se znatno dodatno poboljšati višegodišnjim programiranjem.

Kad je riječ o učinkovitosti, ugovaranje i provedba projekata u okviru IPA-e općenito su bili u skladu s očekivanjima te su za njih rabljeni primjereni mehanizmi. Međutim, ocjenom se pokazalo da u provedbi projekata manjka fleksibilnosti te da je po pitanju raspona projekta ona potrebna u većoj mjeri, posebno radi hitrijeg pružanja pomoći. Nakon što se upravljačke ovlasti dodijele nacionalnim strukturama nadležnima za ugovaranje potrebno je neko vrijeme kako bi se uvećao kapacitet korisnika za upravljanje, što znači da treba raditi na pitanju odgovornosti.

4. NAGLASAK NA TEMELJNIM PITANJIMA

U strategiji proširenja za 2013. – 2014.¹² odražavaju se i saznanja stečena iz prethodnih iskustava pružanja pretprijetne pomoći i način odvijanja postupka proširenja. Zemlje kandidatkinje suočavaju se s više izazova u ključnim područjima koja su od presudne važnosti za uspjeh na putu ka pristupanju EU-u: gospodarsko upravljanje i konkurentnost, vladavina prava, funkcioniranje institucija kojima se jamči demokracija, temeljna prava i, kad je riječ o zapadnom Balkanu, prevladavanje nasljeđa iz prošlosti. Komisija je u svojoj strategiji proširenja za 2013. – 2014.¹³, objavljenoj u listopadu 2013., navela svoj pristup u tim područjima kojim se naglasak stavlja na navedena temeljna pitanja („temeljna pitanja prije svega”). Tih pet temeljnih pitanja opisano je u nastavku i blisko je povezano s kopenhaskim kriterijima i uvjetima postupka stabilizacije i pridruživanja.

Prioritet za EU i dalje je **vladavina prava** koja je u središtu postupka pristupanja jer ona čini ključni stup kopenhaskih političkih kriterija. Komisija će nastaviti s provedbom novog pristupa pristupnim pregovorima u okviru poglavlja 23. (sudstvo i temeljna prava) i 24. (pravosuđe, sloboda i sigurnost), naglašavati važnost vladavine prava tijekom ciljanih razgovora sa zemljama kandidatkinjama te povećavati potporu namijenjenu za reforme u

¹¹

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/financial_assistance/phare/evaluation/2013/ipa_interim_meta_evaluation_report.pdf

¹² COM(2013) 700 završna verzija

¹³ COM(2013) 700

području vladavine prava u okviru IPA-e II.. Razvit će se sektorske strategije, s posebnim naglaskom na razvijanju neovisnog, učinkovitog i stručnog sudstva i podupiranju razvoja evidentiranja uspješnosti provedbe u području suzbijanja organiziranog kriminala i korupcije.

Kopenhaški politički kriteriji uključuju i **stabilnost i pravilno funkcioniranje demokratskih institucija**. Od zemalja kandidatkinja očekuje se da u prvi plan stave transparentnost, odgovornost i učinkovitost institucija i tijela javne uprave. Komisija će u okviru IPA-e te u suradnji s drugim međunarodnim organizacijama osigurati potporu za reformu izbornog sustava i parlamentarnu reformu, nastaviti promicati međuparlamentarnu suradnju, dati prednost reformi javne uprave s naglaskom na transparentnosti, depolitizaciji i postupcima zapošljavanja na osnovi zasluga te izgradnjom kapaciteta podupirati razvoj aktivnog civilnog društva.

Kad je riječ o **temeljnim pravima**, Komisija posebno naglašava važnost slobode izražavanja i zaštite manjina (uključujući Rome) te LGBTI osoba (lezbijske, homoseksualne, biseksualne, transrodne i interseksualne osobe). Ta se pitanja rješavaju redovitim razgovorima sa zemljama kandidatkinjama i u okviru pristupnih pregovora. Komisija će u okviru IPA-e II razviti dugoročnu viziju financijske pomoći EU-a za područje slobode izražavanja te jačati stratešku suradnju s vanjskim dionicima po pitanju Roma i LGBTI osoba, među ostalim i povećanjem financiranja, a u isto vrijeme gradeći na najboljoj praksi.

Komisija je predložila novi pristup kako bi se zemljama kandidatkinjama pomoglo u ispunjenju kopenhaških **gospodarskih kriterija**. Zemlje se pozivaju da unaprijede gospodarsku politiku i upravljanje njome tako što će izraditi nacionalne programe gospodarskih reformi te, svake dvije godine, programe konkurentnosti i rasta. Time se žele osigurati jasnije smjernice za reforme koje je potrebno provesti da bi se ostvario napredak u ispunjavanju gospodarskih kriterija. Komisija će u okviru IPA-e II poduprijeti postupak pristupanja osiguravanjem provedbe reformi u područjima gospodarskog upravljanja, konkurentnosti i rasta. Naglasak će biti na sektoru prometa i energetsom sektoru, koji su ključni za povećanje konkurentnosti.

Pomirba, dobrosusjedski odnosi i regionalna suradnja nužni su za stabilnost na zapadnom Balkanu. Još uvijek nisu riješeni brojni bilateralni problemi u regiji, uključujući pitanja koja se odnose na manjine te ona koja korijene vuku iz vremena raspada bivše Jugoslavije, npr. pitanja razgraničenja. Međuetnička i statusna pitanja i dalje ometaju funkcioniranje institucija i otežavaju postupak provedbe reformi. Komisija potiče na ulaganje daljnjih napora kako bi se riješili bilateralni sporovi i prevladalo nasljeđe iz prošlosti. Komisija će u okviru IPA-e II i dalje podupirati regionalne inicijative (npr. Vijeće za regionalnu suradnju) i inicijative kojima se želi riješiti pitanja ratne ostavštine – sarajevski proces, mreža tužitelja za ratne zločine, postupci pomirenja i utvrđivanja istine (REKOM). Suradnju će se poticati i u područjima obrazovanja, znanosti, kulture, medija, mladih i sporta.

5. U CILJU UČINKOVITIJE PRUŽANJA POMOĆI

a) Novi pretpristupni instrument za razdoblje 2014. – 2020.

Tijekom 2013. nastavljena je rasprava i pregovori s Parlamentom i Vijećem o prijedlogu Uredbe o instrumentu IPA II. Usporedno s pregovorima raspravljalo se i o četiri druga vanjska instrumenta i o zajedničkoj provedbenoj uredbi. Europski parlament podržao je

politički dogovor o šest uredbi 5. prosinca 2013. U odnosu na prethodnu, Uredbom o instrumentu IPA II¹⁴, donesenom 11. ožujka 2014., uvode se novi elementi:

- IPA-om II uspostavlja se novi okvir za pružanje pretpristupne pomoći na temelju višegodišnjeg financijskog okvira za 2014. – 2020. Financijska pomoć bit će dostupna zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama, bez obzira na njihov status.
- Uvodi se ojačana poveznica između financijske pomoći i političkog programa te veći stupanj odgovornosti korisnika.
- Sveobuhvatnom strategijom za zemlju korisnicu obuhvatit će se sva područja pomoći za cijelo sedmogodišnje razdoblje (kontrola polovinom razdoblja provest će se 2017.) u sljedećim područjima politike: reforme koje se provode radi pripreme za članstvo u EU-u i povezanog jačanja kapaciteta i institucija, socioekonomski i regionalni razvoj, zapošljavanje, socijalna politika, obrazovanje, promicanje ravnopravnosti spolova i razvoja ljudskih resursa, poljoprivreda i ruralni razvoj te regionalna i teritorijalna suradnja.
- IPA-om II se financiranje pojedinih projekata zamjenjuje financiranjem političkih strategija (sektorski pristup) na temelju odgovarajućih nacionalnih sektorskih strategija koje su izradili korisnici. Korisnicima će se postupno sve više povjeravati neizravno upravljanje financiranjem.
- Pružanje pretpristupne pomoći odvijat će se na sustavniji način s naglaskom na rezultatima i praćenju pomoći. Uvodi se nagrada za uspješnost.
- IPA-om II potiče se sudjelovanje civilnog društva kako u okviru programa koje provode državna tijela, tako i u svojstvu izravnih korisnika pomoći EU-a.

Postupnim prijelazom na sektorski pristup želi se ostvariti bolje rezultate, učinak i veću dodanu vrijednost pomoći. Ta su načela ključna za sve nove instrumente vanjskog djelovanja za razdoblje 2014. – 2020.

Navedena je promjena posebno relevantna u vrijeme u kojemu je uslijed proračunskih ograničenja s kojima se suočavaju države članice i međunarodne financijske institucije potrebna još učinkovitija i održivija pretpristupna pomoć. Pristupom programiranju temeljenom na strategiji koji se zasniva na potrebama i prednostima zemalja pridonijet će se učinkovitijem odvijanju postupka pretpristupanja koji se više temelji na rezultatima. Osim toga, sektorski pristup temelji se na nacionalnim strategijama te se u skladu s tim njime optimizira potencijal u pogledu komplementarnosti, međusobno unapređuju različiti oblici potpore i pomaže racionalizirati potpora odgovarajućom podjelom rada, dok se u isto vrijeme osigurava veći stupanj odgovornosti nacionalnih tijela za programe.

Komisija je u međuvremenu u 2013. sastavila smjernice o primjeni sektorskog pristupa za pretpristupnu pomoć za potrebe programiranja u okviru IPA-e II. Komisija je u okviru provedbe sektorskog pristupa predvidjela i korištenje sektorskom proračunskom potporom. To je učinjeno radi podupiranja provedbe onih nacionalnih strategija koje uključuju odgovarajuć i prihvatljiv okvir za rezultate, a ovisi o zadovoljenju određenih ključnih uvjeta

¹⁴ Uredba (EU) br. 231/2014 o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II)

(postojanje strategije, stabilnog makroekonomskog okvira i odgovarajućeg sustava upravljanja javnim financijama). U tu su svrhu izrađene posebne smjernice.

Komisija je u isto vrijeme u 2013. izradila Provedbenu uredbu IPA II¹⁵ i dokumente za strateško planiranje (strateške dokumente), u pogledu dovršenja pravnog okvira za programiranje i pružanje sredstava iz IPA-e II. Uz to je upravljala namjenskim unutarnjim radnim skupinama koje su se bavile različitim dimenzijama načina provedbe novog instrumenta, uključujući sastavljanje unutarnjih smjernica za programiranje i sektorsku proračunsku potporu.

b) Suradnja s donatorima po pitanju učinkovitosti pomoći

Komisija je u 2013. nastavila s planom koordinacije donatora, što uključuje napore koji su poduzeti u cilju optimizacije učinkovitosti i transparentnosti pomoći, u skladu s obvezama preuzetima na četvrtom forumu na visokoj razini o učinkovitosti pomoći održanom u Busanu u studenome 2011. na kojem se Komisija složila o važnosti zajedničkih načela, npr. poštovanja prioriteta, važnosti rezultata, transparentnosti i odgovornosti. Komisija je stoga počela ulagati napore kako bi osigurala da se pomoć u okviru IPA-e II zasniva na tim ključnim načelima.

Komisija je u tom kontekstu u 2013. poduzela daljnje korake kako bi osigurala da je financiranje u okviru Instrumenta pretprijetne pomoći u skladu s međunarodnim standardima o transparentnosti pomoći koje su utvrdili Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i Inicijativa za transparentnost međunarodne pomoći (IATI). U skladu s obvezama preuzetima u Busanu, javnosti je od rujna 2013. omogućen uvid u relevantne podatke o službenoj razvojnoj pomoći u uobičajenom, strojno čitljivim obliku. Time što objavljuje podatke na razinama organizacije i aktivnosti te o trenutačnim i budućim rashodima (podaci su dostupni [web-mjestu registra](#) IATI-ja) Komisija pruža pravovremene i sveobuhvatne podatke, usmjerene na budućnost, o resursima koji se pružaju u okviru financijske suradnje. U 2014. očekuje se daljnji napredak, a cilj je postići punu sukladnost sa zajedničkim standardima od prosinca 2015., u skladu s obvezama preuzetima u Busanu. Glavna uprava za proširenje već je u 2013. poboljšala svoj položaj na ljestvici transparentnosti pomoći: sa 43. mjesta u 2012. popela se na 17. (od ukupno 67 agencija koje su dostavile podatke).

Uspostavljena je unutarnja koordinacija postupka programiranja kako bi se osigurala usklađenost pretprijetne pomoći s raznim inicijativama Komisije, država članica EU-a, međunarodnih financijskih institucija i šire zajednice donatora, u cilju unapređenja koordinacije donatora i učinkovitosti pomoći te kako bi se osiguralo ostvarivanje očekivanih rezultata. Komisija je u tom pogledu osigurala da se u pravni okvir novog instrumenta financijske pomoći uvrsti i koordinacija pomoći međunarodnih donatora i država članica. Posebna studija o političkoj ekonomiji djelovanja donatora na zapadnom Balkanu i u Turskoj započeta je 2013.

6. ZAKLJUČCI

¹⁵ Uredba (EU) br. 231/2014 o uspostavi Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II)

U 2013. ostvaren je bitan korak ka naglašenije strateškom pružanju pomoći zemljama kandidatkinjama koje se temelji na potrebama, što je integralni dio strateške vizije proširenja. Od posebne su važnosti za postupak pristupanja, kojima se pridonijelo financijskom pomoći, bili sljedeći događaji:

- pristupanje Hrvatske,
- sporazum Srbije i Kosova iz travnja 2013.,
- otvaranje pregovora sa Srbijom,
- pokretanje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju s Kosovom,
- otvaranje novog pregovaračkog poglavlja nakon tri godine i potpisivanje Sporazuma o ponovnom prihvatu s Turskom,
- otvaranje šest pregovaračkih poglavlja s Crnom Gorom tijekom 2013., uključujući važna poglavlja 23. i 24. na temu vladavine prava na temelju sveobuhvatnih akcijskih planova,
- neometan izborni postupak i Komisijin prijedlog dodjele statusa kandidatkinje Albaniji.

Istovremeno su izrada indikativnih strateških dokumenata i rad na Uredbi IPA i njezinoj provedbenoj uredbi bili važni koraci za uspostavljanje novog instrumenta u 2014. Budući rad jasno će se zasnivati na stečenim saznanjima i posljednjem izvješću o napretku, s jasnim naglaskom na „temeljnim pitanjima”, što će se također u potpunosti odražavati u okviru za financijsku suradnju.

Stanje provedbe financijske pomoći iz IPA-e po zemlji na dan 31. prosinca 2013. u odnosu na ukupna odobrena sredstva (2007. – 2013.):

U tablicama u nastavku naveden je ukupni iznos pomoći iz IPA-e dodijeljene između 2007. i 2013. u milijunima EUR, po korisniku (zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje) i komponenti.

Stanje na dan 31. prosinca 2013., komponenta I IPA-e pod upravljanjem Glavne uprave za proširenje (u EUR)

IPA I	Dodijeljeno	Ugovoreno	Isplaćeno	Ugovoreno (u %)	Isplaćeno (u %)
Albanija	512 037 790	340 129 252	208 188 304	66,43 %	40,66 %
Bosna i Hercegovina	516 518 116	340 463 959	235 929 768	65,92 %	45,68 %
Hrvatska	254 165 147	241 139 563	167 873 568	94,88 %	66,05 %
Bivša jugoslavenska Republika Makedonija	248 191 651	134 902 876	94 954 199	54,35 %	38,26 %
Island	34 837 163	10 033 958	3 620 572	28,80 %	10,39 %
Kosovo	644 160 000	488 139 427	364 426 588	75,78 %	56,57 %
Crna Gora	165 170 940	122 489 195	106 817 828	74,16 %	64,67 %
Srbija	1 207 777 326	851 440 943	655 964 421	70,50 %	54,31 %
Turska	1 578 268 393	1 329 654 221	900 975 608	84,25 %	57,09 %
Ukupno	5 161 126 525	3 858 393 393	2 738 750 858	74,76 %	53,06 %

Stanje na dan 31. prosinca 2013., komponenta II IPA-e pod upravljanjem Glavne uprave za proširenje (u EUR)

IPA – ELARG – programi prekogranične suradnje	Dodijeljeno	Odobreno	Isplaćeno	Odobreno (u)	Isplaćeno (u %)
Albanija	24 979 732	11 099 526	7 840 783	44,43 %	31,39 %
Bosna i Hercegovina	17 719 302	10 877 769	8 300 350	61,39 %	46,84 %
Hrvatska	17 519 302	17 519 302	10 799 612	100,00 %	61,64 %
Bivša jugoslavenska Republika Makedonija	19 874 862	10 614 415	7 352 918	53,41 %	37,00 %
Kosovo	6 600 000	346 675	194 733	5,25 %	2,95 %
Crna Gora	21 243 162	13 143 751	9 794 425	61,87 %	46,11 %
Srbija	21 567 024	13 640 539	11 192 170	63,25 %	51,89 %
Turska	6 932 999	6 932 999	3 907 133	100,00 %	56,36 %
Ukupno	136 436 383	84 174 976	59 382 124	61,70 %	43,52 %

Stanje na dan 31. prosinca 2013., komponenta II IPA-e koju provodi Glavna uprava za regionalnu politiku (u EUR)

IPA prekogranična suradnja	Odobreno	Isplaćeno do 31. prosinca 2013.	U %
Mađarska – Srbija	50 112 428	34 956 939,11	71 %
Rumunjska – Srbija	53 116 751	25 287 380,29	53 %
Bugarska – Srbija	31 369 936	12 562 968,39	45 %
Bugarska – bivša jugoslavenska Republika Makedonija	17 903 682	8 461 906,50	50 %
Bugarska – Turska	27 272 100	11 061 791,19	45 %
Grčka – bivša jugoslavenska Republika Makedonija	15 054 445	7 933 210,82	53 %
Grčka – Albanija	11 316 585	4 738 738,14	56 %
Mađarska – Hrvatska	Sredstva odobrena prije pristupanja = 52 433 025 Nakon pristupanja Hrvatske EU-u = 54 823 266	27 760 361,17 (uključujući predujmove zbog pristupanja Hrvatske EU-u = 1 142 400,00)	60 %

Slovenija – Hrvatska	Sredstva odobrena prije pristupanja = 42 703 502 Nakon pristupanja Hrvatske EU-u = 44 774 910	20 976 325,64 (uključujući predujmove zbog pristupanja Hrvatske EU-u = 1 142 400,00)	60 %
JADRAN	207 245 257,00	64 615 855,81	29,26 %

Status provedbe financijske pomoći iz IPA-e (komponenta III) na dan 31. prosinca 2013. (u milijunima EUR) i raspodjela ukupnih odobrenih sredstava (dodijeljena sredstva za 2007. – 2013.) po zemlji i operativnom programu

Zemlja / operativni program (OP)	Odobreno	Isplaćeno	Isplaćeno u % (uključujući predujmove)
<i>Turska – OP okoliš</i>	682,47	219,00	32 %
<i>Turska – OP promet</i>	584,72	228,25	39 %
<i>Turska – OP regionalna konkurentnost</i>	468,77	157,33	34 %
<i>Turska ukupno</i>	1 735,95	604,58	35 %
<i>Bivša jugoslavenska Republika Makedonija – OP regionalni razvoj</i>	199,93	50,35	25 %

<i>Crna Gora – OP regionalni razvoj</i>	22,24	0,00	0 %
<i>Hrvatska – OP regionalna konkurentnost</i>	187,78	14,57	21 %
<i>Hrvatska – OP promet</i>	236,98	28,67	25 %
<i>Hrvatska – OP okoliš</i>	281,10	2,33	21,05 %
<i>Hrvatska ukupno</i>	705,86	45,57	6 %
<i>Kad je riječ o Hrvatskoj, plaćanja su bila moguća do kraja lipnja 2013. U skladu s Ugovorom o pristupanju, plaćanja su bila prekinuta dok Europska komisija nije donijela povoljno mišljenje o sukladnosti sustava upravljanja i kontrole za tri programa, što se dogodilo u travnju 2014.</i>			

Status provedbe financijske pomoći iz IPA-e (komponenta IV) na dan 31. prosinca 2013. (u milijunima EUR) koju provodi Glavna uprava za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje

Zemlja	Dodijeljeno	Odobreno	Isplaćeno	Odobreno u %	Isplaćeno u %
<i>Hrvatska</i>	92,41	43,18*	44,74	45,73 %	48,4 %
<i>Bivša jugoslavenska Republika Makedonija</i>	54,42	12,87	18,08	23,65 %	33,2 %
<i>Turska</i>	473,85	168,56	157,17	31,75 %	33,1 %
<i>Crna Gora</i>	5,58	0	0	0 %	0 %
Ukupno	626,26	224,61	219,99	35,86 %	35,12 %

* do lipnja 2013.

Status provedbe financijske pomoći iz IPA-e (komponenta V) na dan 31. prosinca 2013. (u milijunima EUR) koju provodi Glavna uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj *

U milijunima EUR	Dodijeljeno	Odobreno	Isplaćeno	Odobreno u %	Isplaćeno u %
<i>Hrvatska</i>	182,92	144,28	33,33	79 %	23 %
<i>Bivša jugoslavenska Republika Makedonija</i>	85,65	60,26	2,44	70 %	4 %
<i>Turska</i>	854,57	789,63	147,03	92 %	19 %
Ukupno	1 123,14	994,17	182,80	89 %	18 %

* iznosi se odnose na odluke Komisije i prijenose tijelima zemalja korisnica